

Handläggare
Ehlin Bengt

Datum
2015-03-26

Diarienummer
SCN-2015-0142

Socialnämnden

Avtalsuppföljning konsulentstött familjehemsvård Vårlyus AB

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att godkänna avtalsuppföljningen

Sammanfattning

Socialnämnden för barn och unga har tecknat ett ramavtal rörande konsulentstött familjehemsvård (SBN-2013-0172) med tio leverantörer. I denna avtalsuppföljning har socialförvaltningen granskat avtalet med Vårlyus SOL AB som ligger först i avropsordningen (rangordning).

Förvaltningens bedömning är att Vårlyus SOL AB lever upp till avtalets krav i de delar som granskats i denna avtalsuppföljning.

Ärendet

Socialförvaltningen har följt upp en leverantör inom avtalsområdet konsulentstött familjehemsvård. Konsulentstött familjehemsvård är en social tjänst som en kommun köper av privata leverantörer när socialtjänsten behöver familjehemsplacera ett barn eller en ungdom. Företagen som levererar tjänsten svarar för att rekrytera, utreda och handleda familjehem för en kommuns räkning. Socialnämnden har ett ramavtal rörande konsulentstött familjehemsvård (SBN-2013-0172) med tio leverantörer. Avtalet gäller från november 2014 och två år framåt med option för nämnden att förlänga avtalet med 1+1 år.

I denna avtalsuppföljning har socialförvaltningen granskat avtalet med Vårlyus SOL AB som ligger först i avropsordningen (rangordning).

Hur har uppföljningen gjorts?

Förvaltningen har undersökt hur många köp inom ramavtalet som gjorts med Vårlyus SOL AB (kallas i texten nedan Vårlyus) och begärt in omdömen från de enheter inom socialförvaltningen som använt dem. Förvaltningen har därefter besökt Vårlyus på deras

kontor i Vårberg i Stockholm och där samtalat med enhetschefen om erfarenheterna av samarbetet mellan Uppsala kommun och Vårlyjus och avtalets krav. Uppföljningen har inte omfattat alla delar i avtalet utan fokuserat på vissa frågor.

Synpunkter från socialförvaltningen

Socialnämnden hade vid uppföljningstillfället två konsulentstödda familjehemsplaceringar genom Vårlyjus AB, varav en utom ramen för ramavtalet. Den placeringen gjordes innan ramavtalet trädde i kraft. Handläggaren för den placeringen rapporterar att samarbetet med konsulenten på Vårlyjus har fungerat bra och att det är ett bra familjehem som har ett bra förhållningssätt till sitt uppdrag. Vad avser erfarenheter från placeringen inom ramavtalet har förvaltningen inte fått några uppgifter från handläggaren.

Om Vårlyjus AB

Vårlyjus ägs av 25 kommuner i Stockholms län och ska tillgodose deras behov av institutionsvård och andra insatser för barn, ungdomar och familjer med psykosociala problem. Den konsulentstödda familjehemsvården är en del av verksamheten och består idag av tre konsulenter, en lärare och en chef samt en rekryterare på halvtid som stöttar verksamheten vid behov. Kontoret finns i Vårberg, i Stockholms södra förorter.

Stödet till familjehemmen

Enligt uppdragsbeskrivningen ska Vårlyjus AB erbjuda stöd till familjehem i olika avseenden. Förvaltningen har gått igenom följande ska-krav:

Ska-krav rörande stöd till familjehemmet	Lever Vårlyjus upp till ska-kravet?
Familjehemmet ska kunna nå sin konsulent dygnet runt	Ja. Vid semestrar eller sjukdom har man ett jour-schema.
Grundutbildning före uppdrag	Ja. Man använder Socialstyrelsens utbildningsmaterial för jour- och familjehem, bl.a. boken "Ett hem att växa i".
Information om ramarna för uppdraget	Ja. Man använder en särskilt uppdragsblankett.
Utbildning om barns behov	Ja. Se övriga utbildningspunkter.
Familjehemmet ska få utbildning om det specifika barns behov man tar emot.Handledning ska ske behovsanpassat.	Ja. Ibland tar man in externa experter för att ge vägledning.
Årlig fortbildning	Ja. 1 ggn/termin utifrån olika teman som familjehemmen själva önskar. Utöver det erbjuds familjehemmen en "rekreationsresa" till Åland.
Kontinuerlig kontakt med familjehemmet. Minst månadsvisa besök.	Ja. Besök minst varannan vecka vid nya placeringar. Stabila fungerande placeringar – besök minst en gång per månad.
Handledning till familjehemmen	Ja. Familjehemmen deltar i grupphandledning med andra familjehem 1 ggn/månad.

Förvaltningens reflektioner: Stödet till familjehemmen bedöms leva upp till avtalets krav.

Personal och arbetsbeting

Enligt avtalet ska familjehemskonsulenterna ha socionomexamen eller liknande utbildning med minst fem års yrkesverksamhet från arbete inom socialtjänstens individ- och familjeomsorg. Sedan avtalet ingicks har en personal slutat och ny personal anställts. Den nyanställda personalen uppfyller kompetenskriterierna i avtalet. Personalen får regelbunden fortbildning och handledning.

Enligt avtalet ska antalet familjehem per konsulent inte vara fler än att leverantören kan garantera god kvalitet. På Vårlljus har familjehemskonsulenterna har tio ärenden vardera.

I samtalet med enhetschefen om personalens kompetens diskuterar vi om kravet i uppdragsbeskrivning om fem års yrkeserfarenhet är rimligt. Enhetschefens bedömning är att arbetet som familjehemskonsulent är så pass självständigt och krävande att det behövs lång erfarenhet från socialt arbete för att klara det.

Förvaltningens reflektioner: Personalens kompetens och det antal familjehem varje konsulent handleder bedöms leva upp till avtalets krav.

Skolan

Barn och ungdomar som placeras i familjehem behöver ofta särskilt stöd för att klara skolan. Forskning visar till och med att en familjehemsplacering är en riskfaktor i sig som ökar risken att misslyckas i skolan. I Uppsala kommun finns SkolFam i samverkan mellan socialnämnden och utbildningsnämnden. Det är en verksamhet som säkerställer samverkan mellan socialtjänst, familjehem och skola inför och under en familjehemsplacering. SkolFam i Uppsala omfattar de barn som är upp till och med 11 år när de placeras. De barn som Vårlljus har från Uppsala är i tonåren och omfattas inte av SkolFam.

Vårlljus har sedan snart två år ett eget skolstöd som komplement till och för de ungdomar som inte omfattas av SkolFam. Man har en egen lärare anställd med uppgift att säkerställa att barnens och ungdomarnas skolgång fungerar. Förvaltningen har fått ta del av en redogörelse till Vårlljus styrelse om erfarenheterna av skolstödet, från februari 2015. Redogörelsen visar att man goda erfarenheter och skolstödet uppskattas av de socialförvaltningar som har placeringar i Vårlljus.

Förvaltningens reflektioner: I uppdragsbeskrivningen för ramavtalet saknas särskilda krav för hur de placerade barnen ska få stöd i skolgången. Att Vårlljus har ett eget skolstöd är värdefullt och kan öka de placerade barnen och ungdomarnas möjligheter att lyckas.

Hälso- och sjukvård

Konsulenterna bevakar i de uppföljningar man har med familjehemmen att barnens behov av hälso- och sjukvård identifieras och familjehemmen sköter de kontakter som krävs. Detta dokumenteras särskilt i den BBiC-rapportering¹ som förs i varje ärende och som regelbundet lämnas till handläggarna. Vårljus har tillgång till barnpsykiatrisk konsult för handledning kring särskilt svåra placeringar.

Förvaltningens reflektioner: Arbetet med att bevaka de placerade barnens behov av hälso- och sjukvård bedöms leva upp till avtalets krav.

Kvalitetsarbete

Moderföretaget Vårljus genomför regelbunden intern kontroll utifrån kvalitetsledningssystemet.

Vårljus familjehemsverksamhet är medlemmar av branschorganisationen Riksförbundet för Förstärkt Familjehemsvård (RFF). På sin hemsida beskriver RFF sig som ”en paraplyorganisation som arbetar på uppdrag av medlemsenheterna, för att utveckla förutsättningarna för den förstärkta familjehemsvården med fokus på kvalitet och säkerhet”. För att vinna inträde i RFF och bli certifierad måste en verksamhet uppfylla vissa kvalitetskrav. RFF genomför regelbundna enkätundersökningar mot socialförvaltningar och familjehem och sammanställer kvalitetsindex för medlemmarna. Vårljus gick med i RFF hösten 2014 och det finns ännu inget kvalitetsindex för dem.

Under 2014 hade Vårljus tre oplanerade sammanbrott i placering bland sina totalt ca 30 placeringar. Skälet till sammanbrotten uppges vara rymningar samt aggressivitet och säkerhetsproblem i familjehemmen på grund av svåra placeringar. Enhetschefen uppges att man just nu uppmärksammar sammanbrotten särskilt för att tidigt upptäcka signalerna om problem. Man vill lära sig att förebygga sammanbrott och ett sätt att göra det är att bli bättre på att matcha familjehemmen mot barnens behov.

Förvaltningens reflektioner: Vårljus arbetar systematisk med att utveckla sin verksamhet.

Samverkan med socialtjänsten i Uppsala

De kontakter Vårljus haft med Uppsala kommun har fungerat bra, uppges enhetschefen, även om man ibland har svårt att nå handläggarna som inte alltid svarar på förfrågningar och det är svårt att hitta tider för möten.

Brandskydd

Det finns inga särskilda krav i uppdragsbeskrivning om brandskydd i familjehemmen. Brandskyddet är viktigt och Vårljus kommer framöver att ta upp denna fråga i sina familjehemsuppföljningar.

¹ BBiC (Barns behov i centrum) är ett system för dokumentation och handläggning som Socialstyrelsen tagit fram och som de flesta av landets kommuner arbetar med.

Ekonomisk kontroll

Nämnden kan endast ha kontrakt med leverantörer som fullgör sina skyldigheter mot samhället avseende skatter och sociala avgifter. Leverantören ska hålla lägst rating 3 enligt kreditvärderingsinstitutet Upplysningscentralen (UC) under avtalstiden. Vid kontroll genom UC den 150326 framgår att Vårlyjus AB har rating 5 (lägst risk) i kreditomdöme. Inga anmärkningar finns noterade.

Övriga frågor

Enhetschefen ombads lista vilka problem man har för att få verksamheten att fungera optimalt och nämner då bland annat följande:

- Skolan har tidigare varit ett stort problem men genom skolstödet och den lärare man anställt har man hittat former för att arbeta aktivt med frågan.
- Att hitta nya familjehem är ett problem. Man konkurrerar med andra konsulentstödda verksamheter och med kommunerna själva.
- Socialtjänstens handläggare har ofta begränsad kunskap om problematiken hos de barn och ungdomar man vill ha placerade. Efter placering visar det sig ofta att problemen var långt svårare än man trott och ibland att andra placeringsformer än familjehem hade varit att föredra.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att Vårlyjus lever upp till avtalets krav i de delar som granskats i denna avtalsuppföljning.

Socialförvaltningen

Jan Holmlund
Direktör